

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

18/2
**Αθήνα, 19 - 07 - 2016
Αριθ. πρωτ.: 1698**

Ταχ. δ/ση: Σταδίου 27, Αθήνα
Ταχ. κώδικας: 101 83
Πληροφορίες: Μ. - Α. Τσούτσουρα
Α. Γιαννούλη
Τηλέφωνα: 2131364033
2131364368
Φαξ: 2131364354
Ηλεκ. ταχυδρ.: koinonouleftikos@ypes.gr

Προς:
Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

Κοινοποίηση:
Βουλευτή κ. Νικόλαο Νικολόπουλο
Βουλή των Ελλήνων

Θέμα: Κοινοβουλευτικός Έλεγχος

Σχετ.: Η υπ' αριθμ. πρωτ. 2427/24-06-2016 Αναφορά

Σε απάντηση της ανωτέρω Αναφοράς, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Νικόλαος Νικολόπουλος, με θέμα «Δημόσια Δήλωση ΕΕΔΑ για τροπολογία σχετικά με τη σύνθεση των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών», κατά λόγο αρμοδιότητας, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Με την κατάθεση τροπολογιών με αντικείμενο την τροποποίηση διατάξεων του Ν.4375/2016 «Οργάνωση και λειτουργία Υπηρεσίας Ασύλου, Αρχής Προσφυγών, Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης σύσταση Γενικής Γραμματείας Υποδοχής, προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τις κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιτύπωση)» (L 80/29.6.2013), διατάξεις για την εργασία δικαιούχων διεθνούς προστασίας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 51/τ. Α'/03-04-2016), οι οποίες προωθήθηκαν δύο περίπου μήνες μετά, με τη δημοσίευση του Ν.4399/2016 «Θεσμικό πλαίσιο για τη σύσταση καθεστώτων Ενισχύσεων Ιδιωτικών Επενδύσεων για την περιφερειακή και οικονομική ανάπτυξη της χώρας - Σύσταση Αναπτυξιακού Συμβουλίου και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 117/τ. Α'/22-06-2016), η Κυβέρνηση επεδίωξε τη βελτιστοποίηση του θεσμικού πλαισίου για την εξέταση των προσφυγών ασύλου, με σκοπό την επιτάχυνση της σχετικής διοικητικής διαδικασίας.

Συγκεκριμένα, οι αλλαγές αυτές θεσμοθετήθηκαν με γνώμονα τη λειτουργία των Επιτροπών της Αρχής Προσφυγών σε πιο σύντομο χρονικό διάστημα, μέσω μίας απλοποιημένης διαδικασίας διορισμού των μελών αυτής, δίδοντας παράλληλα ιδιαίτερη έμφαση στη διασφάλιση της μέγιστης δυνατής συμμόρφωσης με τις αρχές της αμεροληψίας και της ανεξαρτησίας ως προς τη σύσταση και τη λειτουργία τους.

Υπογραμμίζεται ότι η προβλεπόμενη διαδικασία του Ν.4375/2016 περιέγραφε μια πολύπλοκη και χρονοβόρα διαδικασία επιλογής των μελών των Επιτροπών, με την εμπλοκή πολλών φορέων. Επιπλέον, οι Επιτροπές του Π.Δ.114/2010 που ανέλαβαν σε μεταβατικό στάδιο, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Ν.4375/2016, τις προσφυγές μετά τις 3 Απριλίου 2016, οφείλουν μέχρι το τέλος του

2016 να εξετάσουν 11.000 υποθέσεις, επιβαρύνοντας ακόμα περισσότερο το ήδη βεβαρημένο πρόγραμμα τους. Συνεπώς, μια νέα διαδικασία επιλογής των μελών των Επιτροπών και με σύνθεση κατά την οποία τα δύο από τα τρία μέλη είναι δικαστές και με όλες τις εγγυήσεις ώστε να πληρούνται τα χαρακτηριστικά ενός οιοονεί δικαιοδοτικού οργάνου, αποτελούσε την αναγκαία επιλογή που παρείχε όλα τα εχέγγυα επίτευξης του βέλτιστου παραγόμενου αποτελέσματος, διασφαλίζοντας τα δικαιώματα του προσφεύγοντος και τη διαδικασία.

Ως προς τη συνταγματικότητα των διατάξεων περί συμμετοχής δικαστών, μετά την Αναθεώρηση του Συντάγματος του 2001 (Ψήφισμα της 6^{ης} Απριλίου 2001), οι διατάξεις του άρθρου 89 ορίζουν ότι: «1. Απαγορεύεται στους δικαστικούς λειτουργούς να παρέχουν κάθε άλλη μισθωτή υπηρεσία καθώς και να ασκούν οποιοδήποτε επάγγελμα. 2. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται στους δικαστικούς λειτουργούς να εκλέγονται μέλη της Ακαδημίας Αθηνών ή του διδακτικού προσωπικού ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, καθώς και να μετέχουν σε συμβούλια ή επιτροπές που ασκούν αρμοδιότητες πειθαρχικού, ελεγκτικού ή δικαιοδοτικού χαρακτήρα και σε νομοπαρασκευαστικές επιτροπές, εφόσον η συμμετοχή τους αυτή προβλέπεται ειδικά από το νόμο. 3. Η ανάθεση διοικητικών καθηκόντων σε δικαστικούς λειτουργούς απαγορεύεται. Καθήκοντα σχετικά με την εκπαίδευση των δικαστικών λειτουργών θεωρούνται δικαστικά». Περαιτέρω, στο άρθρο 118 παρ. 4 του Συντάγματος ορίζεται ότι «Η ισχύς των αναθεωρημένων διατάξεων των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 89 αρχίζει με τη θέση σε ισχύ του εκτελεστικού νόμου και πάντως από 1-1-2002».

Από το συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων συνάγεται ότι ο αναθεωρητικός συνταγματικός νομοθέτης απαγορεύει πλέον από 1.1.2002 την ανάθεση διοικητικών καθηκόντων σε δικαστικούς λειτουργούς, με σκοπό την ενίσχυση της προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας τους. Εξαίρεση από τη γενική αυτή απαγόρευση, η οποία, όμως, είναι, για το λόγο αυτό, στενά ερμηνευτέα, προβλέπεται από την παράγραφο 2 του άρθρου 89, προκειμένου για τη συμμετοχή δικαστικών λειτουργών, μεταξύ άλλων, σε συμβούλια ή επιτροπές πειθαρχικού, ελεγκτικού ή δικαιοδοτικού χαρακτήρα (ΣΤΕ Ολομ. 3503/2009).

Με την απόφαση 3503/2009 της Ολομέλειας του ΣτΕ κρίθηκε ότι η Ειδική Επιτροπή του άρθρου 152 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα [Ν. 3463/2006 «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» (ΦΕΚ 114/τ. Α'/08-06-2006)], στην οποία προβλέπεται συμμετοχή δικαστικού λειτουργού ως προέδρου, δεν συγκροτείται νομίμως, διότι η επιτροπή αυτή, δεν συνιστά συμβούλιο ή επιτροπή ελεγκτικού ή δικαιοδοτικού χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 89 παρ. 2 του Συντάγματος. Ειδικότερα, σύμφωνα με την ανωτέρω απόφαση της Ολομελείας του Δικαστηρίου, ο ελεγκτικός χαρακτήρας συνάπτεται προς την άσκηση αρμοδιοτήτων οικονομικού ή δημοσιονομικού ελέγχου, όπως σαφώς προκύπτει από τη διάταξη του άρθρου 98 παρ. 1 του Συντάγματος που αναφέρεται στις αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καθώς και του άρθρου 29 παρ. 2 του Συντάγματος που αναφέρεται στο όργανο που ελέγχει τις εκλογικές δαπάνες των κομμάτων και των υποψηφίων βουλευτών. Εξάλλου, η ανωτέρω επιτροπή, κατά την ίδια απόφαση, δεν έχει δικαιοδοτικό χαρακτήρα, αφού η διαδικασία ενώπιόν της δεν προσιδιάζει σε όργανο που ασκεί οιοονεί δικαιοδοτικό έργο (όπως διατυπώσεις δημοσιότητας, κατ' αντιμωλία συζήτηση) [Βλ. και ΣτΕ 3036/2015 για τις δευτεροβάθμιες δασικές επιτροπές].

Με τις νέες διατάξεις του άρθρου 89 του Ν.4399/2016 και σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του νόμου «συνιστώνται Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών, λειτουργούσες εντός της Αρχής Προσφυγών, ως οιονεί δικαιοδοτικά όργανα, των οποίων τα μέλη απολαμβάνουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας». Στις Επιτροπές αυτές συμμετέχουν δικαστικοί λειτουργοί των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων με εξειδικευμένες γνώσεις σε υποθέσεις ασύλου και αλλοδαπών, εξοικείωση με το δίκαιο της διεθνούς προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και άριστη γνώση της νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Ε.Δ.Δ.Α.). Επίσης, με βάση το άρθρο 62 του Ν.4375/2016, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 16 του άρθρου 89 του Ν.4399/2016, συντρέχουν οι προϋποθέσεις του δικαιοδοτικού οργάνου, σύμφωνα με τις προαναφερόμενες αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, όπως οι διατυπώσεις της δημόσιας συνεδρίασης (που σέβονται παράλληλα την αρχή της εχεμύθειας ενόψει τυχόν ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων των προσφευγόντων κ.λπ.), αλλά και της κατ' αντιμωλία συζήτησης, δεδομένου ότι έχουν και οι δύο πλευρές (προσφεύγων και υπηρεσία Ασύλου) τη δυνατότητα με την κατάθεση υπομνημάτων να αντικρούσουν ενώπιον του δικαιοδοτικού αυτού οργάνου τους ισχυρισμούς και τα στοιχεία που προσκομίζονται ενώπιον αυτής. Εξάλλου, οι ανωτέρω Επιτροπές δεν έχουν εξάρτηση από τη Διοίκηση, η δε Αρχή Προσφυγών συμβάλλει στη λειτουργία αυτών με εξειδικευμένο προσωπικό (γραμματείς, διερμηνείς κ.λπ.). Περαιτέρω, κρίνουν τόσο τη νομική όσο και την ουσιαστική βασιμότητα της προσφυγής, ώστε νομίμως, κατά την νομολογία του Ε.Δ.Δ.Α., ακολουθεί η ακυρωτική διαδικασία ενώπιον των αρμοδίων Διοικητικών Εφετείων. Επιπροσθέτως, επιτυγχάνεται η με τον καλύτερο δυνατό τρόπο εναρμόνιση με την Οδηγία 2013/32/ΕΕ περί δικαιώματος πραγματικής προσφυγής.

Τέλος, ως προς τον περιορισμό του δικαιώματος της προφορικής ακρόασης, με μόνη την αίτηση του προσφεύγοντος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι το δικαίωμα άμυνας και ακρόασης του τελευταίου κατοχυρώνεται, όταν υπάρχουν κενά στη συνέντευξη που έχει ληφθεί σε πρώτο βαθμό, όταν υποβάλλονται με την προσφυγή νέα στοιχεία που αφορούν σε οψιγενείς ισχυρισμούς, καθώς και όταν απαιτούνται διευκρινήσεις από την πλευρά του προσφεύγοντος.

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΟΥΖΑΛΑΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο ΑΝΑΠΛ. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ &
ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Εσωτερική διανομή:

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού κ. Μουζάλα
3. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα
4. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Μεταναστευτικής Πολιτικής
5. Γραφείο Τύπου
6. Αυτοτελές Τμήμα Νομοθετικής Πρωτοβουλίας & Κοινοβουλευτικού Ελέγχου

